

Žene u sportu kao prioritet Nacionalne politike za ravnopravnost spolova

Poštovani uzvanici, dragi gosti, kolegice i kolege,

Izuzetno mi je zadovoljstvo što je u okviru predsjedavanja Hrvatske Vijećem Europe izabrana tema položaja žena u sportu, kao i to da je ova o sadržajna, dinamična i zanimljiva konferencija održana u Zagrebu, u Hrvatskoj, zemlji koja je u svijetu prepoznata kao zemlja iznimnih postignuća sjajnih sportašica.

Međutim, a što je nekoliko puta istaknuto i na ovoj konferenciji, unatoč svim vrhunskim uspjesima sportašica žene se u području sporta još uvijek nalaze u bitno nepovoljnijem položaju u odnosu na muškarce, kao što je to uostalom slučaj i u svim drugim oblicima političkog i javnog odlučivanja.

S obzirom da je sport područje u kojem tradicionalno prevladavaju muškarci, potrebno je trajno ukazivati na brojne prepreke i različite stereotipe koje sprečavaju brže postizanje rodne ravnoteže u području sporta. Mnoga istraživanja i analize jasno pokazuju da su žene i djevojčice manje uključene u sportske aktivnosti, da imaju teži pristup potrebnoj infrastrukturi, da je ženski sport manje medijski vidljiv, da su nerijetko izložene različitim oblicima nasilja i seksualnog uznemiravanja uz zabrinjavajuću podzastupljenost u upravnim odborima sportskih organizacija i saveza. Ovo je samo dio problema s kojima se susreću žene u sportu ne samo u Hrvatskoj nego i u većini svih drugih europskih zemalja. Potrebno je bolje upoznati sve okolnosti s kojima se sportašice susreću i trajno raditi na podizanju svijesti javnosti o neravnopravnosti muškaraca i žena u sportu, uključujući i sva sportska tijela.

Ravnopravnost žena i muškaraca jedna je od temeljnih vrednota hrvatskog Ustava kao što je i jedno od temeljnih načela Vijeća Europe koje je svoju predanost u borbi protiv rodnog jaza u sportu izrazilo kroz donošenje niza dokumenata, provođenjem brojnih drugih aktivnosti, uključujući preporuke vladama država članica da razmotre strukturalna obilježja neravnopravnosti spolova u sportu i provode predložene pozitivne mjere za njihovo uklanjanje.

Ured za ravnopravnost spolova je značaj položaja žena u sportu istaknuo još 2011. godine kada smo, u suradnji s Hrvatskim olimpijskim odborom, mjere za promicanje rodne ravnopravnosti u sportu po prvi puta uvrstili u Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova, osnovnom strateškom dokumentu RH za uklanjanje diskriminacije žena.

Cilj tadašnjih mjera, koje i danas ostaju aktualne, odnosio se na povećanje udjela žena u upravljačkim strukturama sportskih saveza i drugih sportskih organizacija, sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova, preispitivanje postojećeg zakonodavnog okvira i unaprjeđenje modela za praćenje statističkih podataka o položaju žena u sportu, s ciljem suzbijanja izravne i neizravne diskriminacije te zahtjev da se sportašicama osigura jednaka dostupnost sportske infrastrukture u kvaliteti i vremenu korištenja, kao i dostupnost stručnog usavršavanja, ospozobljavanja i zapošljavanja u sportu.

I nova Nacionalna politika za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2019. do 2022. godine, čija izrada je upravo u tijeku sadržavat će ciljeve proaktivnog pristupa, mjere koje potiču na ravnopravno uključivanje. Na prijedlog predstavnica HOO i Središnjeg državnog ureda za sport, koje smo uključili u Radnu skupinu, buduće mjere trebale bi obuhvatiti izradu akcijskog plana za uključivanje većeg broja žena u upravljačke strukture sportskih saveza i drugih sportskih organizacija, obvezu sustavnog prikupljanja i unaprjeđivanja metoda praćenja statističkih pokazatelja, u svrhu suzbijanja izravne i neizravne diskriminacije, mjere za poticanje ženske populacije za bavljenjem sportom kao i obvezu osiguranja jednakе sportske infrastrukture za sportašice, kako u vremenu korištenja, tako i u kvaliteti te dostupnog stručnog usavršavanja, ospozobljavanja i zapošljavanja u sportu.

Ured za ravnopravnost spolova pridaje veliku pozornost poboljšanju položaja žena u sportu i podizanju svijesti javnosti o ovom pitanju. Drago mi je da vas ovom prigodom mogu izvijestiti i o drugim aktivnostima koje smo provodili.

Smatramo da je važno hrvatskim građanima, kao i odgovornim institucijama na nacionalnoj i lokalnoj razini, približiti politike najvažnijih međunarodnih organizacija, kao što je to VE, u ovom području. Iz tog razloga smo preveli, tiskali i distribuirali širokom krugu dionika *Preporuku o rodno osviještenoj politici u sportu* Odbora ministara/ministrica Vijeća Europe iz 2015. godine.

Također smo, s ciljem da doprinesemo radu svih onih koji žele pridonijeti unaprjeđenju politika za promicanje prava žena u sportu preveli i tiskali publikaciju Vijeća Europe: Priručnik o dobroj praksi, Ravnopravnost spolova u športu – dostupnost športskih aktivnosti djevojčicama i ženama, autorice Clotilde Talleu.

S druge strane, upoznali smo i Komisiju za ravnopravnost spolova VE s naporima koje Republika Hrvatska poduzima u području promicanja prava žena

u sportu. Naime, na inicijativu Ureda je u travnju ove godine na tematskoj raspravi o položaju žena u sportu, na redovnoj sjednici Komisije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe, hrvatska iskustva predstavila predstavnica Komisije za ravnopravnost spolova u sportu Hrvatskog olimpijskog odbora.

Držim da smo suglasni, i često s pravom ističemo, da je dug put do uspostavljanja stvarne ravnopravnosti mukaraca i žena u našim društvima, pa onda i u području sporta, kao jedne od takozvane najvažnije sporedne stvari u svijetu.

Osim potrebnih zakonodavnih izmjena i strateških planova potrebno je provoditi i kampanje koje su usmjerene promociji ženskih individualnih i kolektivnih sportova. Jedan od takvih važnih projekata je i kampanja „Za veću vidljivost ženskih sportova u elektroničkim medijima“ koju smo u suradnji s Vijećem za elektroničke medije i Hrvatskim olimpijskim odborom pokrenuli ove godine.

I na kraju želim naglasiti presudnu ulogu medija u suprotstavljanju rodnim stereotipima u sportu, ali nažalost, i njihovom učestalom podržavanju na način koji doprinosi marginalizaciji njihovih postignuća.

Poznato je da sport kao profesionalna ali i kao rekreativna aktivnost predstavlja veliki gospodarski sektor koji doprinosi gospodarskom rastu. On potiče društvenu interakciju, važnu podjednako za sve ljude, bez obzira na dob ili spol. Njime se mogu unaprijediti obrazovanje, komunikacija, vještine pregovaranja i preuzimanje vodstva, a sve to ključno je za osnaživanje žena.

Važno je osvijestiti problem i učiniti ga vidljivim sa stajališta rodno osviještene politike. Vjerujem da će rezultati i zaključci ove konferencije bitno doprinijeti zajedničkom cilju te zahvaljujem EPASU i Europskoj komisiji, kao i Središnjem državnom uredu za šport što su omogućili njen održavanje.